

כב א ב מ״י פ״ד מהל׳
מנשה הקרבנות הל׳
טו סמג לאזין שלא:
כג ג ד מ״י שס הל׳ טו
סמג לאזין שלא:
כד ה מ״י שס הלכה ד
[ה] ופ״א מהל׳ נדרים
הל׳ ז סמג עשין קנב:
כה ו מ״י שס הלכה ו
[ופ״א מהל׳ נדרים
שס] סמג שס:

כז ז מ"י פ"ח מהלכות
 מתנות עניים ה' א
 טו"ט"ע י"ד ק"י רנו סע"י
 ג [רב אלסס כאן וצב"ק
 פ"ד 79 ב.]:
כז ח מ"י פ"ח מהלכות
 מעשה הקרנות ה' יג
 סמג עשין קסו:
כח ט מ"י פ"ח מהלכות
 תמורה ה' א סמג
 לאזין שמה:

תורה אור השלם

1. וְאִם הָאֵל אֶלֶּל
 מִבְּשֵׁר וְכֹחַ שְׁלֹמֹי יִבְּרָה
 הַלְשִׁישׁ אֶת־יָדָיו
 הַמִּקְרִיב אֹתוֹ לֹא יִחְשֹׁב
 אֶל־פְּגֻלָּתוֹ יִהְיֶה וְהַנֶּפֶשׁ
 הָאֲבֵלָה מִמֶּנּוּ עֲנוּתָהּ
 תִּשָּׂא: וְיִקְרָא ז' ו'
 2. כִּי תִדְרֹךְ לְךָ
 אֶל־הָאֵל וְאֵת
 שְׁלֹמֹי בִּי דַרְשׁ יִדְרֹשׁ
 ז' אֶל־הָאֵל וְהָאֵל יִשְׁמָר
 חֲסִי: דְּרִיבִים כֹּחַ כֹּחַ
 3. אִם אֵין לָךְ שְׁלֵמִים
 לְפָנָיו יִקְרָא מִשְׁבָּכֶךָ
 מִתַּחֲתִי: מִשְׁכָּל כֹּחַ כֹּחַ
 4. מִזֶּרֶעַ שְׁתִּיחֵי תִשְׁמָר
 וְעֵשֶׂתִּיכָא אֲשֶׁר לְךָ לְךָ
 אֶל־הָאֵל יִקְרָה אֲשֶׁר
 יִדְרֹת בְּפִי: דְּרִיבִים כֹּחַ כֹּחַ
 5. אִם אֵל מִקְוִים
 מִבְּשֵׁר יִבְרָא ז' אֶל־חֲסִי
 6. אֲשֶׁר שְׁתִּיבִים שְׁלֹמֹי שְׁלֹמֹי
 שְׁמוֹ שֶׁם לְשֹׁכֵנו תְּדַרְשׁוּ
 יִבְאֵת שְׁמוֹ: דְּרִיבִים כֹּחַ כֹּחַ
 7. אִם עֲלֵה קִרְבִּי מִן
 הַבָּרָךְ לְךָ תִּמְשִׁי קִרְבִּי
 אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד
 יִקְרִיב אֹתוֹ לְרַעְיוֹ לְפָנָיו
 8. וְיִקְרָא ז' ו'

רבינו חננאל

ואמתי מאחר נדרו שהיו
נשקרי ומרמרי, מבינן ענין
הפסוק, דהניח ק"ו עזאי
אומר כתיב ואם האכל
יאכל מבשר זבח שלמי
יבא להם השליש לאל ריצה,
וכתיב בלא המקריב אותו,
אזתו בלא ריצה, כלומר,
אם הפגול הוא בלא ריצה,
דייק המקריב (כ"א) כאן
פירש שחט בלא ריצה, אבל
בכלל מקום המקריב שהוא
הזבחה אותו החייב לו
הזבח. ופרקינן לא תימא
ק"ו חטא ולא מקריבין
חטא, אלא יאמאן בן
חטאט ולא באשקין חטא.
פירוש בעון בן חטא
יאכא אשתו של אדם מתה.
וענין ח'ל' אמר ר' תמור
ומבטא שפתי תשמור ו
מבטא שפתי תשמור ו
מבטא עשה, למע לא יהא
מבטא פיקנה מובאת שמה
והבאטא שמה. תשמור ו
מבטא לא תעשה כדריקא
לן כל מקום שהאכל השמר
לא אלא אנן אכלא בלא
חטא, למע לא אהא בריא
תביח לא תאחל לשלמן.

מדבר עזרא נפקא. בסוף פ"ב דזבחים (דף טו.) פליג ר' אלעזר אכן עזאי ודרים לדתו וזבח הוא מדבר ואינו מדבר זבחן נאכל רוצה ליישב כאן אליבא דבן עזאי וכולה סוגיא מסיק התם כמו בשמעמין וק"ק שהרי התם דוחק ליישב מילתא דאחרים אליבא דבן עזאי ובתמורה בסוף אלו קדשים (דף כ"א: ושם) גבי ר' יוסי היה אומר ג' דברים משום ג' זקנים שמענו דבן עזאי דמוקי היקישא דמעשר לבכור מה זכור אינו נאכל אלא לפניו מן החומה אף מעשר אינו נאכל אלא לפניו מן החומה לית ליה דאחרים קאמר ולרצון דמפקי ליה לטעמא דאחרים זכור מעשר נפסל משנה לחצרתה מנא להו ואיניו איז לחוס אס הש"ס הולך ומיישב בכל ענין:

אא"כ מבקשים ממנו ממון ואין לו. בְּסוֹף פֶּרֶק שֵׁי דְרֻחִים (דף כט:). פ' בקוּטנ' ממון של גזל אצל נרנא דמיירי בגדל כדמוכח בפרק כמה מדליקין (שבת דף יג: וסא) דלניא ר' נתן אומר בשן דנריס ממה דאשמו של אדם שנאמר אף אין לך לשלם למה יקח משכנך מתחתיו והא דדריש הכא בן חטא ולא באשטקן חטא מיירי במשלם אח"כ אלף שעבר צבל מאחר: וְאֵן מִצְוֹת עֲשֵׂה. דכתיב והיואל מפיכם תעשו (במדבר יג:).

תשמורו זו מצות אלף תעשה. תימנה הא אמרינן בפ'

המוֹלָא תפִּילִין (עירובין דף לו. וס) גבי
הא דמוֹקִים ושמרת את התקע הזאת (ס)
דמוקי ר"ע צפסח דלפ"ה פסח וז
מזות עשה משום להשמר דעשה עשה
וכן צפרק בתרא דיומא (דף פא.) גבי
הא דלמר ר"ל מפני מה לא נאמר
אזכרה צעניו משום ללא אפשר להיכי
ליכתוב ופרקי ולכתוב השמר צעניו
ומשני השמר דעשה עשה והאי נמי
השמר דעשה הוא שיסלם מה שזכר
ועשה מולא שפתקי ו"ל דתפלין לאחר
שקיעת החמה דקאי אעשה בהנחת
תפלין הוי עשה אצל תשמוד דהכא קאי
אלא תאחר דלעיל מינה שיסמור שלא
יאתר ולר' יוחנן דלמר צדוק הקומץ
רבה (מנחות דף לו. וס) גבי מניח
תפלין לאחר שקיעת החמה להשמר
דעשה לאו הוא הויא דפסח ומילה

יִתְכַּן כָּלֹל לְאַקוּמִיָּה לְדָלָא כְרִי'ע דְּמַשְׁנָה הִיא צִפְּ"ק דְּכְרִימוֹת (דף 3)
 דְּעוּמִי (ו) וְכִרְיָךְ לְחֻלֵּק בְּהִיא דְּר' יוֹחָנָן לְדָלָא דְּמִיָּא לְשֹׂאֵר הַשְּׁמֵר דְּעֵשָׂה :
 גוּ בְּרָמֹד שְׂבֻפִין אֹתוֹ. כָּל מִצּוֹת עֵשָׂה נִמִּי כּוֹפִין כְּדֹאמֵר בְּפֶרֶק
 אֶשְׁכּוּ וְהָא דְּלִיטְרִירִי קִרָּה הִכָּא מִשּׁוּם דְּסִלְקָא דְּעֵמָא דְּלִין כּוֹפִין כָּאן
 צִי חֻטְאוֹת וְאַשְׁמוֹת אֵין מִמַּשְׁכֵּינִן אֹתוֹן חִיבִי עוֹלוֹת וּשְׁלָמִים מִמַּשְׁכֵּינִן
 לָא וְאִי דְּעֵבֵר בְּבָל תֵּאֲחֵר אִפִּי חֻטְאוֹת וְאַשְׁמוֹת נִמִּי וְי"ל לְדֵעוּלָא
 שֶׁ שָׁלָא לְנוֹרֵךְ כְּדִי שָׁלָא יִשְׂאֵר בִּידוֹ מֵה לְקוֹטָה וְלִהְיֵי מִמַּשְׁכֵּינִן וְאִם אֵין
 (לָא) בְּעִי לְמַשְׁכֵּינִי עִפִּי מַחֲטָאוֹת וְאַשְׁמוֹת וְהָא צִפְּ"ק דְּצֻדְחִים (דף 1)
 יוֹמָא דף 10. שָׂאֵם עֵשָׂה תִּטְבֹּה לָא זֶה מִשָּׁם עַד שְׂמוֹתֵינוּ לִי (ה.י
 י"ש. נִרְאֵה לִי דְּמַשְׁנִי כִךְ שְׁהִי הִקְשָׁה מַעֲשָׂה וּמִלָּא תַּעֲשֵׂה וּמַעֲשִׂי
 דְּתִרִי קִרְאִי דְּחַד קִרָּה אֲתָא גִלְלָא אֲמַר וְלֹא אִפְרִישׁ וְקִרָּה אֲשֵׁי
 יֵשׁ וְהָא נִדְבָה כְּתִיבָא בִּיה וְתַנן כּו' פִּירוּשׁוֹ כִךְ נ"ל הִיאֲךָ מוֹקֻמַּת
 זֹתוֹת ג' עֵינִיִּים עֵשָׂה וְלֹא תַּעֲשֵׂה וְעִשְׂוִי נִרְאֵה דְּקִרְאִי לְנִדְבָה כְּמוֹ
 אֵיךְ מִנִּי הִיּוֹת קִרְאִי אֲמַר וְלֹא אִפְרִישׁ לְנִדְבָה הָא זֶה אִיפְכָא מִזֶּה
 עֲלִי (ו) כֹּה נִדְר שְׁהִי אִינוּ מִפְרִישׁ אִזוּ וְנִדְבָה פִּירוּשָׁה הִיא דְּאֲמַר
 וְלֹא אִפְרִישׁ דְּמַשְׁמַע נִדְר מִשְׁכַּחַת לֵה תִרְתִּי אִפִּי' נִדְבָה כְּגוֹן דְּאֲמַר
 מִזֶּה נִדְר וְרוּחָה לַעֲשׂוֹת נִדְבָה כְּשִׁמְצָר בּוֹ דִּין נִדְבָה בְּאֹמֵר דְּלִינוּ חֲפֵךְ
 הִי עֲלִי וְעַל כָּל זֹאת הִיא כְּנִדְבָה שְׁהִי רֹאֵה שָׁלָא יִתְחַיֵּב בְּאַחֲרִיתוֹת
 שְׂרָא אֲחִיבִּים בְּאַחֲרִיתוֹת. לֹא דְּמִי לְמַתְנָה עַד מֵה כְּשִׁמְצָר בְּצוּרָה :
 שְׂהִי

אָוואָס מ'ה' ס"ג (צמורת הכהנים) מני לה גבי פיגול לא ירעה המקריב
אִתּוֹ לֹא יִחַשֵׁב: מוֹלֵא שְׁפִיךְ וּ מוֹלֵא עֵשָׂה. דמקמחא הכי אמר
קרא מוֹלֵא שְׁפִיךְ קיים: סמור וּ מוֹלֵא לֹא עֵשָׂה. שלל תאחר כדר'
אִינִי א"ר אֵילֵינִי כֹל מָקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר הַשֶּׁמֶר פֶּן וְאֵל כו' (ב' מנחות 97 דף ט:);

ועשית. על כרחק מכאן אזהרה לז"ר
לכופ: לה' אלהיו. קרא יתירה הוא
לדרשה לרבות דבר שבחובה: צריך
זו לדקדק. קרא יתירה דריש: יקריב אוסו
אל פסח אהל מועד. יקריב אותו
קרא יתירה הוא דהא כתיב צרישה
יקריבו: חד דאמר. עלי ולא אפרשה:
וקרא נדבה כתיבא. ובקרא דכל תאחר
נמי רצינן ליה בגמירא שזה: מה או
נגב. אם הפרישו לאחר זמן: משכחה
לה. דאמר ולא הפריש והוא נדבה:
כגון דאמר הרי עלי עולה על מנת.
שכאפרישנה לא אחייב באחריותה:
כיון דצעניינא דקרבנות כתיבא.
לכל תאחר: עובר בטעשה. על הקרבן
דכתיב וצאת שמה והצאתם: על ולד
שלמים. שהפריש בהמה מעוברת או
עיברה לאחר הקדישה: מחוסר זמן.
שמה לא עברו עליו שמונה ימים:
היה

זו מצות לא תעשה למה לי מלא תאחר לשלמו נפקא שיעשוך למה לי מיקריב אותו נפקא דתניא^א "קריב א יכול בעל כרחו ת"ל לרצונו הא כיצד יכופין אותו עד ואמר ולא אפריש וחד אפריש ולא אקריב וצריכא ד אפריש משום דלא קיימיה לדיבוריה אבל אפריש ולא דאיתיה כי גזא דרחמנא איתיה צריכא ואי אשמעינן א משהי ליה גביה אבל אמר ולא אפריש אימא דיבורא ל מצית אמרת דאמר ולא אפריש והא נדבה כתיבא ות הרי עלי עולה ואי זו היא נדבה האומר הרי זו עולה ואי מת או נגנב חייב באחריותו נדבה מתה או נגנבה איני רבא משכחת לה כגון דאמר הרי עלי עולה על מנת בפך זו צדקה אמר רבא ויצדקה מיחייב עלה לאלתר פשיטא מהו דתימא כיון דבענינא דקרבות כתיבא אב כקרבות קמ"ל התם הוא דתלינוהו רחמנא ברגלים אב עניים אמר רבא "כיון שעבר עליו רגל אחד עובר ר' יהושע ור' פפייס^ב על ולד שלמים שיקרב שלמים א שהיתה לנו פרה של זבחי שלמים ואכלנוה בפסח ואי בשלמא בפסח לא אקרבוה אימור דמחוסר זמן הוה היכי משהי לה ועברי עליה בעשה אמר רב זביד

מאות עשה ע"כ דלא כר"ע והואיל דר"ל דיומא לא קיימי ומיהו
וסוגיא דשמיטתא משמע בגמ' (דף יא:) דליתא כר"ע דקתני אוב ולא קתני
בפיך זו צדקה. דכתיב ילא מפי נדקה (ישעיה מה): **"יקריב א"**
^ט נערה שנתפתחה (תפוצות דף מט: וסג) מכין אותו עד שתלך
לפי שכתוב לרצונו וא"ת הא דתנן פרק האומר משקלי (ערכין דף כה.)
אותן ה"ר אי מקמי דתתא ליד יד בתאחר אפי' עולות ושלמים נני
צעלא עבר עד עדין אלא דחזין שהוא מתעלל לנציא א ומיזילא ואלוהא
מואלץ בתה למנשנו אז כופין דקדמיה הכא ואלוהא מ"מ א
אמר דעולות נמני ומכפרים אחייבי עשה י"ל כיון דאמרין צעלמא
בתשובה מתכפר ולא דמי לחטאות ואשמות: **חד דאמר ואלא א**
נראה בכל חד רואה צ' פסוקים ותרי למה לי ומשני צריכי בכל
אתא גלגל אפריש ולא אקריב ופרין מי מצינא אמרת דאמר ולא א
העשה והלא תעשה והעשוי אנדבה דקראי דאמר ולא אפריש הא
לגדר שהרי באותו קרא כתיב נדבה כדאמר לעיל נדבה כמשמעתה
שהרי אמר ולא אפריש אינו אומר הרי זו אדרבה הוא כאומר הרי
הרי זו ומפרשי צבאותה שעה דתנן אחיו וכו' ומשני משכחת לה דאמר
הרי עלי עולה על מנת שלא אהתייב בצחוריה כשאומר עלי הווא
האמתייב בצחוריותה (י) אלא דמשכחת לה דאמר ולא אפריש כמי האומר
כדנדה: **אזוהו נדר.** * משנה היא בפ"ק (משנה א') דקיינן: **על מט**

ועשית אוהרה לבית דין שעשועך, הא מקריבין אותה לזיונו נפקא, דתניתא דא כיצ
הפריש. והפריש שחפשיין אותו וקריבין אותו להקריב, והני תרתי למה לא כיצ
אמרת דאמר לו הפריש, והא נדבה כתיב' בית, ותנו איזוהו נדר האומר הרי עלי
בני נשבעתי יצא מפי צדקה. אמר רבא וצדקה מייחב עלה אלתלול דהא קיימי ע
ובחי שלמים ואכלוהו בפסח ואכלו ולדה שלמים בחג, ואמרנין בשלמא בפסח

(א) וְזָמִים כְּעַ"ז (ב) וְזָמִים כְּעַ"ז
שָׁם: סְנֵהדְרִין כְּעַ"ז
(ג) וְזָמִים כְּעַ"ז (ד) וְזָמִים כְּעַ"ז
קִדְשֵׁינִי מִט: בִּ"ב מִ"ב עֶרְכִּין
(ה) כְּעַ"ז (ו) כְּעַ"ז
(ז) מְגִלָּה ח. קִינִין פ"א מ"א
חֻלִּין קִלְטָה. (ח) [מְגִלָּה יח:
ע"ש] (ט) עֲדוּת פ"ו מ"ו
מְגִלָּה יח. (י) כְּעַ"ז
(יא) [כְּעַ"ז] (יב) כְּעַ"ז
(יג) [עֲרֻרִין י"ז.] (יד) [כְּעַ"ז]
הַכּוֹזֵב פ"א. (טו) כְּעַ"ז
(טז) [וְעַ"ז מִט: בִּ"ב מִ"ב מִ"ב
ד"ה קִדְשֵׁינִי]

הגהות הב"ח

(א) תום' ד"ה תשמו' כו'
את החקה הזאת בתפלין
דמוקי לה ר"ע: (ג) בא"ד
וּרְרִיךְ לַחֲלֹק. י"ב וע'
תבוס' פקח המוֹלֵא תפלין
מבואר המילוק: (ג) ד"ה
חד כו' הוא כְּאוֹמֵר הרי
עלי נדר כו' כִּלְכֵּל וַיִּצַּח
מה נמחק: (ד) בא"ד
להתחייב בצמחיותה אֵלֶּמָּה
דמשכחת לה:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה איזהו נדר.
משנה היא. וכונתו שזה
ע"י צד"ק דף סב ע"ב
תד"ה מי קתני:

הגהות מהר"י

לנדא
 [א] בתום ד"ה יקריב וכו'
 ואעלות מ"ט צעי למשכני
 כל"ל ועי' בתום' מס'
 כריתות דף יב ע"א דד"ה
 או דלמא:

מוסף רש"י

[illegible]

(א) נראה ד"ל דד"ק המקריב אותו פירוש בבאן בלא ירצה אבל בכל מקום וכו'.